Detailed Course Syllabus

Academic year: 2026/2027	**Semester:** Winter semester
Year of study: 1	**Study Program:** Povijest (R) (elective) (Prijediplomski) Komunikologija (R) (elective) (Prijediplomski) Psihologija (R) (elective) (Prijediplomski) Sociologija (R) (elective) (Prijediplomski) Povijest (dvopredmetni) (R) (elective) (Prijediplomski) Sociologija (dvopredmetni) (R) (elective) (Prijediplomski) Sestrinstvo (I) (elective) (Prijediplomski) Sestrinstvo (R) (elective) (Prijediplomski) Primaljstvo (R) (elective) (Prijediplomski) Primaljstvo (I) (elective) (Prijediplomski)

I. BASIC COURSE INFORMATION

Name: Kritičko promišljanje o odnosu religije i ateizma	
Abbreviation: IZBP212	
ECTS: 3	**Code:** 236168
Prerequisites: No	
Total Course Workload	
Teaching Mode	**Total Hours**
Lecture	30
Class Time and Place: HKS - according to the published schedule	

II. TEACHING STAFF

Course Holder	
Name and Surname: Tanjić Željko	
Academic Degree:	**Professional Title:** redoviti profesor
Contact E-mail: rektor@unicath.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	
Course Assistant	
Name and Surname: Vujica Kristina	
Academic Degree:	**Professional Title:** naslovni docent
Contact E-mail: kristina.vujica@unicath.hr	**Telephone:**
Office Hours: According to the published schedule	

III. DETAILED COURSE INFORMATION

Teaching Language: Hrvatski

Course Description	Kolegij *Kritičko promišljanje o odnosu religije i ateizma* uvodi u problematiku rasprava religije (vjere) i ateizma (nevjere), kako kroz povijest tako i danas. Te rasprave dotiču se egzistencijalnih pitanja ključnih za razumijevanje svih, a osobito humanističkih disciplina. Ona je aktualna i danas u svim svojim inačicama, a sam njihov predmet svoje korijene ima u začetcima filozofskog i teološkog promišljanja. Kako bismo razumjeli društvene paradigme koje se temelje na ateističkom ili religijskom (vjerskom) predznaku, važno je poznavati sam temelj na kojima one izrastaju, no ujedno i otvarati prostor za iskreni dijalog i uzajamnu potragu za istinom u duhu kritičkog pristupa spram, kako religije (vjere), tako i ateizma (nevjere). Oba fenomena su duboko isprepletena i oblikuju, kako vjeru, tako i nevjeru. Stoga se ovaj kolegij fokusira na raskrinkavanje nesvjesnih optuživanja i neprijateljstava, te iznosi dubinu i težinu ove rasprave koja je širok horizont za moguće tolerantnije i promišljenije društvo.
Educational Outcomes	1. Identificirati ključne autore i pitanja koja se tiču rasprava između religije (vjere) i ateizma (nevjere). 2. Otkriti važnost kritičkog promišljanja o vjeri i nevjeri unutar svoje vlastite egzistencije pa na tom tragu i u odnosu na drugoga. 3. Protumačiti vlastiti stav o pitanjima vjere i ateizma.
Textbooks and Materials	
Required	1. Hans KÜNG, *Postoji li Bog?*, Ex Libris-Synopsis, Rijeka-Sarajevo, 2005., str: 297-303; 311-336; 403-413; 417-431; 440-461; 468-472; 490-515; 515-519; 531-538; 547-572; 602-612. 2. Michael J. BUCKLEY, S.J., *At the Origins of Modern Atheism*, Yale Univesity Press; New Haven and London, United States of America, 1987. 3. Michael MARTIN, *Ateizam*, Press of the University of Cambridge; Hlad i sinovi, 2008. 4. André COMTE-SPONVILLE, *Ni seks, ni smrt. Tri eseja o ljubavi i seksualnosti*, AGM, Zagreb, 2016., 294-333. 5. Fjodor Mihajlović DOSTOJEVSKI, *Braća Karamazovi*, I (Veliki inkvizitor) 272-292. 6. Joseph RATZINGER, *Uvod u kršćanstvo*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2017. 7. Paul TILLICH, *Biblijska religija i potraga za krajnjom zbiljnošću*, Katolički bogoslovni fakultet- Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2016.

1. WILLIAM, James, *Raznolikosti religioznog iskustva*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2012.

2. Željko MARDEŠIĆ, *Rascjep u svetome*, KS, 2007.

3. Vladimir SOLOVJEV, *Smisao ljubavi*, Verbum, Split, 2011.

4. Vladimir SOLOVJEV, *Duhovne osnove života*, Verbum, Split, 2016.

5. Stjepan KUŠAR, *Spoznaja Boga u filozofiji religije; B. Welte i božanski Bog*, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb, 1996.

6. FINANCE-KORINEK-LOTZ-MAGNANI-PRINI, *Psihologia dell' ateismo*, Instituto di scienze religiose, Universita gregoriana editrice, 1967.

7. Charles TAYLOR, *Izvori sebstva*, Breza, Zagreb, 2011.

8. Jakov JUKIĆ, *Budućnost religije. Sveto u svjetovnosti*, Matica Hrvatska, Split, 1991.

9. COMTE-SPONVILLE, André, *Duh ateizma. Uvod u duhovnost bez Boga*, TIM press, Zagreb, 2016.

10. LUBAC, Henri de, *Drama ateističkog humanizma*, Ex libris-Synopsis, Rijeka-Sarajevo, 2009.

11. Zoran Grozdanov i Nebojša Zelić (ur.), *Vjera u dijalog*, CeKaDe & Ex Libris, Rijeka, 2017.

12. Tomáš Halík, *Strpljenje s Bogom*, Svjetlo riječi, Sarajevo, 2015.

13. McGRATH, Alister – COLLICUT McGRATH, Joanna, *Dawkinsonova iluzija*, Teovizija, Zagreb, 2012.

14. LENOIR, Frédéric, *Bog*, TIM press, Zagreb, 2013.

15. HESCHEL, Abraham Joshua, *Čovjek nije sam*, Ex libris, Rijeka, 2010.

16. Alister E. MCGRATH, *Znanost i religija*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2015.

17. WARD, Keith, *Zašto gotovo sigurno ima Boga*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2010.

18. POOLE, Michael, *'Novi' ateizam*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2014.

Supplementary

19. McGRATH, Alister – COLLICUT McGRATH, Joanna, *Dawkinsonova iluzija*, Teovizija, Zagreb, 2012.

20. John Gray, *Sedam tipova ateizma*, Tim press, Zagreb, 2020.

21. Hans Küng 'Postoji li Bog? (izabrani dio);

22. COMTE-SPONVILLE, André, Spasiti duh, u: *Concilium*, 46 (2010.) 4, 37-47.

23. COMTE-SPONVILLE, André, Grubijan, sofist i estet: „umjetnost u službi obmane", u: *Europski glasnik*, 2 (1997.) 2, 389-425.

24. BECKER, Patrick, *U stupici svijesti?*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2015.

25. BERDJAJEV, Nikolaj, *Duh i realnost*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1985.

26. COLLINS, Francis S., *Božji jezik*, Profil, Zagreb, 2008.

27. DAVIES, Brian, *Uvod u filozofiju religije*, »Biblioteka Scopus«, Zagreb, 1998.

28. LEWIS, Clive Staples, *Kršćanstvo nije iluzija*, Verbum, Split, 2009.

29 LÜTZ, Manfred, *Bog. Mala povijest najvećega*, Verbum, Split, 2012.

30. PIEPER, Josef, *O vjeri*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2012.

31. RATZINGER, Joseph, *O vjeri, nadi i ljubavi*, Verbum, Split, 2007.

32. WARD, Keith, *Bog*, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2004.

33. FERRY, Luc – GAUCHET, Marcel, Religijsko nakon religije, u: *Europski glasnik*, 12 (2007.) XII, 139-183.

34. TANJIĆ, Željko, Riječ teologije u vrtlogu znanosti, u: *Bogoslovska smotra*, 76 (2006.) 2, 267-283.

35. TANJIĆ, Željko, Koncilski govor o slobodi vjerovanja i njegovo značenje za današnje vrijeme, u: *Diacovensia*, 21 (2013.) 4, 677-690.

36. McGRATH, Alister E., Bestseler ateizmi: novi scijentizam, u: *Concilium*, 46 (2010.) 4, 13-24.

Examination and Grading		
To Be Passed DA	**Exclusively Continuous Assessment** NE	**Included in Average Grade** DA
Prerequisites to Obtain Signature and Take Final Exam	**Redovito pohađanje nastave** – prisutnost na najmanje 70% nastave prema studijskom programu i izvedbenom nastavnom planu **Stjecanje minimalnog uspjeha od 35% tijekom nastave unutar zadanih nastavnih aktivnosti** – kumulativno ostvareno na 1 kolokviju i završnom (usmenom) ispitu.	
Examination Manner	Brojčana ljestvica ocjenjivanja studentskog rada je: dovoljan (2) – 50-64,9%dobar (3) – 65-79,9% vrlo dobar (4) – 80 – 89,9% izvrstan (5) – 90% i više	
Grading Manner	**Nastavne aktivnosti** – 1. kolokvij 35% (pismeni); Usmeno izlaganje izabrane literature u dogovoru s profesorom (studenti će tijekom predavanja imati 15 minuta za prezentaciju pročitane literature) 20% i Debata (priprema za debatu uključuje čitanje određene literature za kvalitetnu pripremu i izvedbu same debate) 15% **Završni ispit** (usmeni)	
Detailed Overview of Grading within ECTS		

IV. WEEKLY CLASS SCHEDULE

[Predavanja]	
#	**Topic**
1	Uvod u kolegij
2	Kritika religije Ludwiga Feuerbacha
3	Kritika Feuerbachove kritike religije
4	Kritika religije Sigmunda Freuda
5	Kritika Freudove kritike religije
6	Kritika religije Friedricha Nietzschea
7	Kritika Nietzscheove kritike religije
8	'Novi ateizam'
9	Kolokvij
10	Kritika religije Andréa Comte-Sponvillea (suvremeni kontekst)
11	Kritika religije Andréa Comte-Sponvillea (suvremeni kontekst)
12	Studentska debata
13	Ateizam i vjera u Fjodora Mihajloviča Dostojevskog (izabrana djela)
14	Razumijevanje odnosa religije i ateizma unutar mistične teologije i duhovnosti
15	Razumijevanje odnosa religije i ateizma unutar mistične teologije i duhovnosti (duhovni život bez Boga – proturječje ili mogućnost?)